

Extrainsatt skärgårdsråd

Datum 2021-01-26

Tid 13.30-15.00

Plats på distans

§ 1 Presentation Åsa Johansson

Strandskyddsutredningen påbörjades av Catharina Håkansson Boman i augusti 2019 och avslutades i december 2020. Till hjälp i framtagandet av utredningen har det funnits en expertgrupp. Tre städer har fungerat som exempel i utredningen, Jokkmokk, Göteborg och Strömstad. Det finns många olika intressen som ska tas tillvara och det behövs en ökad differentiering av strandskyddet som infördes 1975.

Strandskyddsutredningen har utgått från strandskyddets syften med målsättningen att kunna utveckla landsbygden. Strandskyddreglerna behöver hänga med i utvecklingen varför en utredning har genomförts. Det handlar bland annat om hur mycket mark som tas i anspråk. Det behövs ett strandskydd som är enklare att administrera.

Utredarna har tittat på tidigare lösningar och tagit till sig vad som fungerat bra och vad som fungerat dåligt. Utredningen föreslår att i de områdena med lågt exploateringsstryck ska bebyggelsen kunna öka. Däremot ska strandskyddet förstärkas i starkt exploaterade områdena.

Exploateringsstryck och befolkningstäthet hänger ihop, så där det redan bor många människor vill många exploatera ännu mer. Det lokala inflytandet ska öka jämfört med tidigare. Förslaget är att kunna upphäva strandskydd i landsbygdsområden. Det ska helt enkelt vara lättare att bygga i ett område som lämpar sig för landsbygdsutveckling. Djur, växtliv och allmänhetens tillgång till strandområden ska inte minskas om man vill utveckla landsbygden och men med de nya föreslagna reglerna ska det vara mer flexibelt jämfört med tidigare strandskydd.

De vanligaste byggnationerna är att bygga komplementbyggnader och cirka hälften av det som byggs idag är utbyggnader. Utredningen föreslår enklare administration, idag kostar administration mycket tid och pengar. Det

exploateras mest vid kusten och framförallt i storstadsregionerna Stockholm, Göteborg och Malmö. Det är lägre exploateringsgrad i ytterskärgården och ju närmare Stockholm man kommer ju högre exploateringsgrad. Därför måste strandskyddet kunna anpassas till hur olika det ser ut i olika delar av landet.

Utredningen föreslår att strandskyddet helt ska tas bort i icke bebyggd mark vid små vattendrag eftersom exploatering inte är lika attraktivt i dessa områden. Elva län har tidigare upphävt strandskyddet i stora områden. Dessa föreslås ska kunna återinföras.

Landsbygdsområden i hela Sverige ska kunna prövas. Om man får bygga eller inte måste bedömas från fall till fall och på lokal nivå. Man ska inte kunna bygga där det finns stor efterfrågan på mark, tätorter eller vissa fritidshusområden. Området får inte ha särskild betydelse, det finns ett områdesskydd för till exempel naturreservat och platser som är speciellt värdefulla. Vilket ska bedömas från fall till fall. Länsstyrelsen kan idag utvidga strandskyddet till 300 meter och enligt förslaget ska de få fortsätta göra det, men de måste vara väl motiverade. Kommuners inflytande föreslås öka, men att beslut sker i samråd med Länsstyrelsen. Om man väljer att ansöka om att strandskyddet ska upphävas måste kommunen vara med och motivera varför. Länsstyrelsen får ett år på sig att utreda ärendet. Kommunerna föreslås kunna redovisa områden i detaljplanerna, vilket är något som är angeläget eftersom det finns ett allmänt intresse av sammanhållen bebyggelse. Kommersiella verksamheter ska lättare få dispens om de behöver bygga på ett strandnära läge eftersom det gynnar allmänheten. Det föreslagna strandskyddet ska inte gynna enskild nytta. Hälsovård och små företag föreslås prioritera och är extra viktigt, då skärgården lever på det.

§ 2 Frågor

Fråga: Kommer kärnöar vara ett giltigt skäl att häva strandskyddet? Skärgården måste få utvecklas under ansvar, men strandskyddet som finns idag måste anpassas vad gäller kärnöar.

Svar: Förslaget är att det ska vara lättare att bygga där det inte är bebyggt tidigare. Men vi ställer inga krav på sammanhållen bebyggelse, utan där ska kommunerna styra och det ska ligga i deras intresse.

Fråga: Stockholms län kvalar inte in i landsbygdsområdena. Funderat på att görs skillnad på kust och landsbygd?

Svar: Nej, det kan finns tätorter på båda platser, så kust och landsbygd ska inte skiljas åt. Det finns många starka åsikter. Att lätta på förbudet i kusten, har bemötts både positivt och negativt. Man kan pröva ett område i kusten och redovisa i en översiktsplan. Länsstyrelsen har rätt att göra om beslut. Om man får ett nej att upphäva skyddet i kusten kan kommunen ändå ta med det i detaljplan. Men Länsstyrelsen har ändå slutgiltiga mandatet.

Fråga: Våldigt ofta tillåts inte strandskyddsdispens. Vägledningen behöver bli tydlig.

Svar: Frågan om dispenser har funnits med i utredningen från början. Särskilt restriktiv är den i områden med högt exploateringsstryck. Det ska vara svårare att få dispens där det är tätbebyggt och där det är för lite strand kvar. Och lättare att få dispens i lågt exploaterade områden.

Fråga: Kommer man kunna skilja nybebyggelse och kompletteringsåtgärder?

Svar: Utveckling av sin privata egendom kan få samma betydelse som nybyggnad. När nya platser ska tas i anspråk där allmänheten kan promenera är det större restriktioner.

Fråga: I Stockholms skärgård är 70 procent inte bebyggt. Vi vill ha levande öar med service och skolor året runt, inte bara på sommaren. Utveckling för näringsverksamhet är viktigt. Avsaknad av nationella riktlinjer gör att varje kommun får bestämma själv utifrån att de ska ge invånare den service de behöver. Har ni diskuterat äganderätten?

Svar: Hur stor del som ska vara bebyggd eller obebyggd ska varje kommun och län ta ansvar för. Utvecklingen av skolor och näringen lyfter vi i utredningen, men skolexemplet ligger under utveckling av landsbygden och landsbygdsområden. Tätortsbestämmelsen är generös och då får man bygga en skola om det behövs. Länsstyrelsen kan fortfarande ge dispens om 300 meter. Det behöver tas fram bättre underlag för beslut än det som görs idag. Äganderätten var inte med i uppdraget att se över.

Fråga: Varför så skarpa gränser för sjöar och vattendrag?

Svar: Strandskyddet lättas för sjöar och vattendrag, men vi måste sätta en siffra för att skapa förutsägbarhet. Naturvårdsverket får dra gränsen. Länsstyrelsen får rita upp på karta. Myndigheter tar fram kartorna.

Fråga: På öarna här i Stockholms skärgård står husen redan väldigt tätt. Betänkandet är mer anpassat till norra Sverige. Har ni fångat den här skillnaden mellan områdena i Sverige.

Svar: Vi har inte beskrivit situationen som du beskriver. Vi har tagit sikte på Arjeplog enligt direktivet.

Fråga: Det är skillnad på skärgård och landsbygd. Öarna har inte kust utan ständer. Det behövs ett tydligare utpekande för kärnöar. Vi vill utveckla öarna och inte kusten.

Svar: Vi öppnar upp strandskyddet även för kusten. Exploateringsgraden är lägre på öarna och därför kan det bli landsbygdsområdena.

Fråga: Vad ger du för råd om vi vill utveckla våra kärnöar?

Svar: Beskriv förutsättningarna och viljeinriktningen. Beskriv tydligt att det är ett lägre exploateringsstryck och att det finns mycket strand för att kunna motivera det till ett landsbygdsområde.

§ 3 Diskussion remissvar

- Det vore bra att förstärka i remissvaren att hela utredningen utesluter Stockholms län och att det inte har varit ett välförankrat förslag. Förslaget kommer göra det mer byråkratiskt för oss. Det finns inget utrymme för nybyggnad.
- Förslaget gör det också svårare för besöksnäringen. En komplettering med besöksöarna och göra det lättare att få in dem att bli landsbygdsområden.
- På en del av öarna finns inga detaljplaner. Det finns även landsbygdsområden i länet som vi inte får glömma. Hela länet måste tas med i remissvaret.
- Skärgårdskommuner och regionen kommer att yttra sig.

Vid protokollet
Ulrika Eriksson

ax

